

MÄLESTUSPÄEVAD

ERNST NURK – 100

3. juunil oleks tähistanud 100. sünnipäeva tuntud põllutöömasinate spetsialist ja teeneline leiutaja Ernst Nurk. Rauatööarmastuse päris ta oma isalt, kes oli Virumaal Püssi vallas sepp ja talupidaja.

Koolitee algas Jõhvis, jätkus Narva Reaalgümnaasiumis ja Tallinna Masinaehitustehnikumis. 1921. a astus ta Tallinna "rauakooli" masinaehitusteaduskonda, mille lõpetas 1932. a inseneridiplomiga. Aastail 1929–1935 töötas ta Eesti Masinatarvitajate Ühingute Liidu põllutöömasinate instruktorina ja 1935–1940 oli Eesti Vabariigi Põllutöökoja põllumasinate spetsialist. Põllutöömasinaid tootvate firmadega tutvumiseks viibis ta palju välismaal kaubanduslepinguid sõlmimas. Sõja ajal töötas Tallinnas Maanteede Valitsuses. 1945. aastast oli õppejõud Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonnas, ühtlasi mehhaniseerimise kateedri juhataja. 1948. a omistati talle dotsendi kutse. 1957. a lahkus ta pedagoogiametist ja suundus teadustööle Eesti Maaviljeluse Instituudi mehhaniseerimise osakonda. Tema uurida oli põlevkivituha ja mineraalväetiste kasutamise tehnoloogia. E. Nurga teadustöö väljapaistvaimaks saavutuseks jäi mineraalväetiste tsentrifugaallaoturi loomine, mida kasutati laialt terves Nõukogude Liidus.

Ernst Nurk lahkus töölt 1973. a ja neli aastat hiljem suri. Ta on maetud Pärnamäe kalmistule.

A. Kallas

ILMAR JÜRISSEON –90

Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse TU Instituudi kauaaegne direktor oleks 13. augustil saanud 90-aastaseks.

Ta oli suurepärane organisaator ja majandusjuht, keda tänapäeval oleks nimetatud tõeliseks peremeheks. Direktorina oli ta heas mõttes piisavalt auahne, nõudes, et instituudi teadustöö, ehitised ja ümbrus oleksid tunduvalt paremad NSV Liidu teistest oma-

taolistest; ta oli heasüdamlik, sõbralik ja abivalmis ülemus.

Ilmar Jürisson oli Pärnumaa mees, kelle hing oli elu lõpuni Pärnumaa looduse küljes. Isa Jüri ja ema Miina olid põlised talupidajad Halinga (Enge) vallas. Samas algas Ilmari koolitee, mis jätkus 1932. a Jäneda Põllunduskeskkoolis. 1953. a lõpetas I. Jürisson eksternina EPA.

Elutee oli tal keeruline nagu kõigil nendes aastates meestel, kes tegid läbi suure sõja kas siin- või sealpool rinnet. Pärast sõda töötas ta Pärnu maakonna täitevkomitee esimehena, oli Eesti NSV loomakasvatuseminister ja põllumajandusministri asetäitja loomakasvatuse alal. 1959. a augustist 1979. a veebruarini juhtis ta Eesti Maaviljeluse Instituuti ning viimased 6 eluaastat oli samas asedirektori kohal.

Direktoriks saades asus Ilmar Jürisson kujundama instituudi teaduslik-tehnilist baasi. Kõigepealt ehitati välja instituudi keskus, kuhu kerkisid keemialabori, silolabori, mehhaniseerimise osakonna ja erikonstrueerimisbüroo hooned, köögiviljanduse ja söötade kasutamise uurimiskeskused koos katselehmade laudaga. Pidevalt ehitati elamuid, nii et Saku kujunes väikeseks heakorrastatud teaduslinnakuks.

I. Jürissoni teadusliku uurimistöega oli otseselt seotud suurte piimafarmide ja nende ümber kultuurkarjamaade väljaehitamine, mis tagas lehmadele ülekaalukalt odava suvise sööda.

1973. a kaitses ta doktoridissertatsiooni teemal "Söötade majanduslik hinnang Eesti NSV veisekasvatuses ning kultuurkarjamaade osa suurfarmide väljaarendamisel".

1977. a promoveeriti ta Helsingi Ülikooli audoktoriks.

Ta oli instituudi taidluse hoogustaja ega pidanud liiaks trompetistina kaasa lüüa instituudi estraadiorkestris EMITO.

Elu lõpuaastail huvitus ta maa-arhitektuurist ja mõistis hukka väikeste koolide kaotamise kampaania.

Ilmar Jürisson suri 13. veebruaril 1985 ja on maetud Tallinna Metsakalmistule. Mälestus temast ei kustu.

A. Kallas